

Velja po pošti:

na celo leto naprej K 26—
na pol leta " " 13—
na četrt leta " " 6:50
na en mesec " " 2:20

V upravnishvu:

na celo leto naprej K 22:40
na pol leta " " 11:20
na četrt leta " " 5:60
na en mesec " " 1:90

za pošilj. na dom 20 h na
mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz
dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se
ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEK

Inserati:

Enostop. pettivrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
à 26 h. Pri večkratnem ob-
javljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. —
Vsprejema naročnino, inserate in
reklamacije.

Upraviškega telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Nova afera.

Dunaj, 5. julija.

Češki narod vzdržuje na Dunaju s prostovoljnimi darovi več zasebnih ljudskih šol, v katerih se češki večinoma delavski in obrtniški otroci na podlagi materinskega poučujejo tudi v nemškem jeziku. Društvo »Komensky« je pred več leti v desetem okraju, kjer je skoraj večina češkega prebivalstva, ustanovilo deško in dekliško sedemrazrednico, za katero Čehi leto za letom od naučne uprave zahtevajo pravico javnosti. Doslej brez uspeha, ker vlada češčine ne prizna kot drugega deželne jezika na Niže Avstrijskem, dasi na Dunaju in v nekaterih občinah ob moravski meji prebiva na stotisoče Čehov. Da so otroci te šole mogli dobivati veljavne izpustnice, morali so s podporami se voziti v Breclavo na Moravskem, kjer so bili izprašani in dobivali izpustnice. To prepeljavanje šolskih otrok je povzročalo mnogo stroškov in sitnosti. Zato je društvo »Komensky« dne 7. prosinca 1908 vložilo prošnji na naučno ministrstvo in moravski deželni šolski svet, naj bi učitelji iz Breclave na Dunaju izpraševali češke otroke za izpustnice. Moravski dež. šolski svet je prošnji tudi ugodil, naučno ministrstvo pa je enako prošnjo odkazalo niževavstrijskemu deželnemu šolskemu svetu z ukazom, da izjavi svoje mnenje. Dež. šolski svet niževavstrijski pa je prošnjo okr. šol. svetu na Dunaju poslal v poročanje. Ker pa je okr. šolski svet pustil prošnjo ležati, je vsled poganjanj dež. šolsk. sveta dne 15. junija t. l. sam ugodil prošnji s pogojem, da breclavski učitelji sicer na Dunaju izprašujejo češke otroke, izpustnice pa dajejo v Breclavi in jih tudi ondi vpisujejo v kataloge.

Osem dni pozneje pa, dne 22. junija, je dež. šolski svet niževavstrijski dobil od okr. šol. sveta dunajskega poročilo, da odklanja prošnjo, ker ne gre, da bi komisija iz druge kronovine hodila izpraševati otroke in da naj se izkušnje vrše na javni ljudski šoli v desetem okraju. Te izkušnje pa naj se vrše pod predsedstvom zastopnika okr. šol. sveta v navzočnosti nadzornika za zasebne šole, kateri je zmožen češkega jezika. Ker pa je to poročilo prišlo

prepozno, je predsedstvo dež. šol. sveta predlagalo naučnemu ministrstvu, naj breclavski učitelji na Komenskega šoli izprašujejo otroke v pričo zastopnika okr. šol. sveta in nadzornika za zasebne šole. V smislu tega poročila je dne 24. junija naučno ministrstvo izdalo svoj odlok. To je dejstvo.

Pripomnim še, da je dne 5. maja v proračunskem odseku na interpelacijo poslanca Staneka odgovoril naučni minister dr. Marchet: »Komenskega šoli naučno ministrstvo zato ni dovolilo pravice javnosti, ker vedno poročajo dež. šol. nadzorniki, da se otroci na tej šoli ne nauče dovolj nemščine. Ne more pa se dovoliti, da bi češki otroci dobivali izpustnice brez zadostnega znanja nemščine, ker je razsodilo državno sodišče, da češčina na Niže Avstrijskem ni v deželi običajen jezik. Sicer pa je določeno, da se otroci v bodoče ne bodo vozili k izkušnjam v Breclav, ampak jih bodo breclavski učitelji izpraševali na Dunaju.«

V petek pa je v občinski seji odbor in poslanec Tomola vprašal župana dr. Luegerja: 1. Ali mu je znan dotični ukaz naučnega ministra, ki je nevaren nemškemu značaju dunajskega mesta? 2. Kaj hoče ukreniti župan, da odbije ta napad nemškega s v o b o d o m i s e l n e g a ministra?

Župan dr. Lueger je odgovoril, da mu je odlok znan, da pa se podrejeni okr. šol. svet ne more pritožiti proti odloku naučnega ministrstva. Mestni svet naj o tem predloži svoje predloge, on pa kot župan bode z vsvo odločnostjo branil nemški značaj Dunaja.

Kdor trezno presodi to vprašanje v zvezi z Wahrmondovo afero in nemiri na univerzah, temu je na prvi pogled jasno, da je vsa ta najnovejša jezikovna afera naperjena proti naučnemu ministru. Ta je igral več kot dvomljivo vlogo, odkar Wahrmond prodaja svoje blasfemije in neslanosti ter preobrača politične kozolce. Mera nevolje je bila osobito v kršč. socialnem taboru že davno polna. Le z ozirom na zamotane parlamentarne razmere in 60-letnico cesarjevega vladanja kršč. socialci niso storili skrajnega koraka proti naučnemu ministru. Nevolja pa se v kratkem času ni podelila, zato je naravno, da so to prilike porabili proti dr. Marchetu.

Nemško-liberalni listi so seveda sedaj v največji zadregi. Odloka ne morejo naravnost zagovarjati, ministra dr. Marcheta pa ne pustiti na cedilu. Prepričani pa smo, da bi vsi ti listi najgrše opsovali kršč. socialce kot brezdomovince, ko bi n. pr. njihov minister ukrenil kaj podobnega. Liberalcem je bilo in je navodilo v političnem boju: »Si duo faciunt idem, non est idem.« Ta najnovejša jezikovna afera v sedanjih razmerah torej ne bode posebno tragična, pač pa dobrodošla kost za nemške radikalce, ki bi radi sedeli ob bogato pogrnjeni ministrski mizi.

Otvoritev železnice Kranj-Tržič.

Letošnje leto je za nas bogato železnice. Izmed treh železnic, ki so v gradbi, in izmed približno še toliko, ki so v projektu, smo slovesno otvorili včeraj železnico Kranj-Tržič, ki važnemu in lepemu delu Gorenjske odpira široka vrata v svet.

Vreme je bilo za tako slavnost kar najugodnejše. Dež, ki je nekoliko prej namočil zemljo, je ohladil ozračje, in vsa vožnja se je vršila ob tako lepem vremenu, da so slavnostni gostje mogli tudi uživati krasoto gorenjske zemlje. Nevihta se je zljala brez škode — med obedom. Bilo je vse v najprijetnejšem raznolozuženju.

Pa ne brez izjeme. Razžaljeno je bilo Kranjsko mesto, ker ni dobilo vabila k slovesni otvoritvi. Tudi poslanec Zabret ni dobil vabila, ker je bilo poslano na napačno addresso, dasi je bil prostor zanj rezerviran na vozu in pri mizi. Razžaljeni so seveda tudi žurnalisti, ker niso dobili vabil k eni tistih slavnosti, pri katerih se težave časnikarskega poklica prenašajo na nekoliko prijetnejši in slovesnejši način nego ob navadnih delavnostih. Ekscelecenca baron Schwegel in baron Born sta piscu teh vrstic zatrjevala, da se je to zgodilo brez vsakega slabega namena, edino le po neprevidezosti dotičnih organov, katerim se je izročil arangement udeležitve.

Z jutranjim gorenjskim vlakom so prišli v Kranj zastopniki deželne vlade in deželne odbora: Baron Schwarz in deželni glavar Šuklje, grof Chorinsky, deželni odborniki dr. Šusteršič, dr. Tavčar, dr. Lampe, vladni svetnik vit. Laschan,

dvorni svetnik Pattai, poštni ravnatelj v Trstu, železniški nadzornik Littrow itd.

V Kranju se je zbralo na kolodvoru vse polno občinstva. Od občine ni sprejel nihče slavnostnih udeležencev, niti ene zastave ni bilo nikjer. Čez nekaj časa se je pripeljal posebni vlak železniškega ministrstva, iz katerega je stopil sekcijski načelnik v železničnem ministrstvu dvorni svetnik Šonka, obdan od več višjih uradnikov, ki je v svojem nagovoru, pozdravljen od deželne predsednika in deželne glavarja, omenjal, da je železniški minister, sam zadržan po nujnih opravilih na Dunaju, poveril njemu naloge, da ga zastopa pri otvoritvi železnice Kranj-Tržič.

Slavnostni gostje, med katerimi smo opazili tudi državna poslanca Pogačnika in Demšarja, so stopili v krasne salonske vozove, pred katerimi je že stala v zelenju ovita in z zastavami okrašena lokomotiva, da odpelje prvi vlak proti Tržiču.

Megle so se bile tačas že vzdignile, in vedno lepše se je odpirala gorenjska stran.

Prva postaja: Naklo. Vse v slovenskih trobojnicah! Postaja je polna ljudstva, šolski otroci stoje v vrsti, iz srede pa zadoni od navdušenih domačih pevcev v lepem zboru: »Lepa naša domovina!« Gospod Legat pozdravi goste v imenu občine, deklica izroči šopek zastopniku železniškega ministra in med pesmijo: »V hribih se dela dan!« odžvižga vlak naprej.

Druga postaja Duplje! Zopet vse v zastavah. Možakarji v narodnih nošah, krepke in močne postave, obrnejo nase poglede vseh. Ko stopijo gostje iz vozov, jih pozdravi g. Štular, ki v krasnem govoru opisuje kulturni pomen železnice in izraža veselje ljudstva, da se odvarja ta železnica v jubilejnem letu Nj. Veličanstva. Navdušeni živio-klici so spremljevali besede mladega vrlega govornika. Požarna bramba je stala v vrsti. Ko se je vlak pomikal dalje, smo opazili ob cesti — zadnji poštni voz, ki so ga ovenčali z zelenjem za njegovo zadnjo pot. Kolik razloček med preteklostjo in med bodočnostjo! Bilo je značilno srečanje.

Tako je šlo dalje do Tržiča. Povsod so slovenske trobojnice pozdravljale vlak.

V Tržiču so pozdravljali že od daleč gromoviti živio-klici, ki so vedno bolj naraščali, ko se je vlak pripeljal v postajo.

LISTEK.

Profesor Vatroslav Jagić.

Ob sedemdesetletnici njegovega življenja.
Napisal P.

S 6. julijem letošnjega leta se steka Vatroslavu Jagiću, vseučiliškemu profesorju slavistike na Dunaju, sed

Hrib nad kolodvorom je bil poln občinstva, ki ga je venčalo v pisanem kolobarju. Bil je res krasen pogled. Na kolodvoru je stala požarna bramba, došle goste pa je pozdravil župan Mally.

Pred kolodvorom so čakali vozovi. Deželni predsednik in deželni glavar sta sedla v avtomobil, drugi so se razvrstili po vozovih, in so se peljali skozi Tržič k Sv. Katarini v razkošno graščino barona Borna, kjer je bil prirejen obed, med katerim je svirala vojaška godba iz Gorice.

Prvi je nazdravil ekscelenca baron Schwegel Njegovemu Veličanstvu. Baron Born kot hišni gospodar nazdravi deželnemu glavarju Šuklju, deželnemu predsedniku baronu Schwarzu in sekcijškemu načelniku Šonki kot zastopniku železničnega ministra. Sekcijski načelnik Šonka se zahvali in v svoji napitnici povdarja, da je iz srca rad sledil pozivu železniškega ministra, da se v njegovem imenu udeleži otvoritve te železnice, ker ima že od prej iz svoje mladosti najlepše spomine na Gorenjsko, ki jo pozna od svojega lastnega bivanja v teh krajih. Želi, da bi nova železnica donesla obilo koristi obrti in poljedelstvu teh krajev. Deželni glavar Šuklje v slovenskem jeziku opisuje napredek naše dežele v prometnem oziru in nje splošno gospodarsko povzdigo, za katero moramo vsi delati. Omenja starodavni tržiški obrt, ki se je znal ohraniti doslej, ko še ni imel železniške zveze, in bo procvital še bolj odslej, ko je zvezan z zunanjim svetom. Pa tudi poljedelec si bo znal nakloniti dobroto od te prometne zveze. Deželni glavar nazdravi v to ime poštenemu, delavnemu našemu ljudstvu, ki prebiva od Tržiča do Kranja. Slednjič nazdravi dež. predsednik baron Schwarz baronu in baronici Bornovi ter ju zahvali za ljubeznivo gostoljubnost. Po obedu so se gostje vrnili skozi Tržič na kolodvor.

Baron Schwarz je svoj nemški govor začel slovensko, ekscelenca baron Schwegel je pa na koncu svoje napitnice cesarju zaklical krepek slovenski »Živio!«

Tržič je bil ta dan ves v slovenskih narodnih trobojnicah. Niti ene frankfurta-ric ni bilo nikjer, pač pa na stotine slovenskih zastav. Nemci so izobesili samo cesarske zastave. Ko bi bili prišli na dan s frankfurta-ricami, bi bili samo dokazali, v koliki manjšini da so: Živio- in Na zdar-klicev je odmeval ta dan ves Tržič, posameni heil-klici so se kar izgubili.

Bil je vesel in lep dan za Tržič, ki se je pokazal v svoji pravi podobi. Nepravilno pa je, da stoji na prvem mestu pri postajah nemška, potem šele slovenska imena. Želimo tudi mi, da bi bila ta železnica v korist celemu prebivalstvu in v prid naši lepi Gorenjski!

Najnovejša politična poročila.

Zborovanje »Špiritnega društva« za Češko.

Praga, 6. julija. Ob shodu »Špiritnega društva« za Češko se je sklenilo: 1. Povišanje davka na žganje naj se zgodi zgolj glede na fiktivne potrebe kmečkih razmer. 2. Ne smejo se prikrajšati beneficiji kmečkih žganjarn. 3. Ne sme se znižati kontingent, določen kmečkim žgalnicam žganja. 4. Ustanovi naj se zdru-ga malih posestnikov, ki naj prodaja žganje. 5. Odkloni naj se zahteva fabrikantov, da bi se prepovedalo mešati žganje.

Drugi češki slovanski ženski shod.

Praga, 6. julija. Tu se vrši drugi češko-slovanski ženski shod. Poleg Čehinj se udeležujejo shoda tudi Hrvatice, Srbkinje in Poljakinje. Svobodomiselnih zborovalke nameravajo tudi ubiti in izgnati iz dekleških šol »klerikalnega zma-ja«, kateremu napovedujejo vojsko.

Novi rektor Ivovske tehnike.

L v o v, 6. julija. Za rektorja na Ivov-ski tehniki je izvoljen profesor Stanislav Niementowski.

Organizacija galiških proizvajalcev petroleja.

L v o v, 6. julija. Tu se je vršil usta-novni shod društva galiških proizvajalcev petroleja. Udeležilo se ga je 105 fabrikantov. Zahtevali so pomoč od države in de-žele. Razpravljali so tudi o prodaji 30.000 cistern petroleja državnim železnicam. Tožili so, kako trpi petrolejna industrija. Boje se, da padejo cene, ker so otvorili nov pe-trolejni vrelec, ki ima toliko petroleja, da vsega ne morejo vzeti.

»Poslovanjenje« na Severni železnici.

O p a v a, 6. julija. V zadnji seji opav-skega občinskega sveta so nemški občinski svetniki zelo zabavljali. Zgodilo se pa ni nič drugega, kakor da je ukazal želez-niški minister, naj se uraduje v obeh je-zikih na postajah, kjer imajo dvojezične tiskovine. To je Nemce zelo razjarilo, češ, da Nemci ne bodo več dobili uradniških mest, ker ne znajo drugega deželnega je-zika.

Spomenik na asperskem bojišču.

D u n a j, 6. julija. Ob stoletnici bitke pri Aspernu se položi prihodnje leto tem-elj velikemu spomeniku v spomin slav-ne avstrijske zmage proti Napoleonu I. na iniciativo prestolonaslednika Franca Fer-dinanda.

Švicarski demokrati proti Zeppelinovim vožnjam po Švici.

C u r i h, 6. julija. Švicarski demo-kрати so sklenili, da zahtevajo, na se iz političkih in strateških razlogov prepove vožnja grofu Zeppelinu po Švici z njego-vim zrakoplovom, ki se da voditi.

Zopet bombni napad v Barceloni.

B a r c e l o n a, 6. julija. Tu je 4. t. mes. zopet razpočila bomba, ne da bi bila napravila kako škodo. Razpisana je na-grada 100.000 peset onemu, ki naznani po-vzročitelja bombnih napadov.

Bivši prijatelj nemškega cesarja pred po-rotniki.

B e r o l i n, 6. julija. »Lokalanzeiger« poroča, da se zaslisi danes grof Kuno Moltke, ki mora izpovedati o svojem prijateljstvu s knezom. Po Moltkeju se za-slišita glavni obteževalni priči Jak. Ernst in Riedel. Eulenburgovo zdravstveno stanje se je med razpravo zelo poslabšalo.

Revolucija v Perziji.

B e r o l i n, 6. julija. »Berliner Tage-blatt« poroča, da je bilo ubitih ob bojih v Tebrisu 370, ranjenih pa 700 oseb. **Revo-lucija se širi po severni Perziji.** Revolu-cionari prireajo po deželi izprevide z rdečimi zastavami in odstranjajo bele. — Ruski konzul je obiskal armenska stano-vanja. Jezdec Bahim paše so opleni raz-ne mestne dele. Povsod se ropa in pobi-jajo okna. Oplenjena je tudi ruska šola. Evropeci so razobesili v obrambo zastave svojih držav.

Portugalska sodišča in kraljev umor.

L i z b o n a, 6. julija. V gosposki zbornici je naglašal grof Arnoso, da kralja niso usmrtili anarhisti, ki jih na Portugalskem ni, marveč neka tolpa zločincev, iz-međ katerih sta bila dva usmrčena. Go-vornik vpraša, kje da se nahajajo ostali zločinci. NaFrancoskem so premestili sod-nika Poitevica iz malenkostnega razloga. Ministrski predsednik naj odstavi preisko-valnega sodnika v zadevi kraljev umor. Ministrski predsednik je izjavil, da se na-hajajo tudi na Portugalskem anarhisti. Glede na preiskovalnega sodnika ne na-merava Portugalska slediti francoskemu zgledu.

Papež Pij X. in bazilika sv. Petra.

R i m, 6. julija. Papež Pij X. je izjavil nasproti kapiteljnu vatikanske bazilike, ki mu je poklonil Petrov novčič, 10.000 lir, da občuduje baziliko sv. Petra in da želi, da počiva v cerkvi sv. Petra.

Preosnova grške vlade.

A t e n e, 6. julija. Teotokijevo mini-strstvo se je takole izpremenilo, da ustre-žejo Teotokijevi večini: predsedstvo in vojska: Teotokis; zunanje zadeve: Bal-tazzi; notranje zadeve: Lerides; finance: Gumaris; uk in bogočastje: Stasis; pravo-sodje: Stefanon; mornarica: Empirikos.

Proti Kurdom.

U r m i a, 6. julija. Guverner je odp-slal 50 jezdecev in 100 serbašev v obram-bo okraja Baravdus. Turki so zasedli trd-njavo Čjarikala. Kurdski napadi so se zmanjšali, ker sta nastopila proti njim ruski in angleški konzul.

Proti Fallièresovemu obisku ruskega carja.

P a r i z, 6. julija. Socialistiška zveza seinskega departementa je imela shod, na katerem so sklenili, da protestirajo proti Fallièresovemu obisku ruskega carja.

Boj med Srbi in Turki.

C a r i g r a d, 6. julija. V Sefejzin se je vršil boj med turškimi vojaki in neko 8 mož močno srbsko četo. En Srb je ubit, ostale zasledujejo.

Dnevne novice.

+ **Deželni glavar Šuklje** je nekoliko obolel na nogi in bo moral nekaj dni ležati.

+ **Iz Št. Vida nad Ljubljano.** Včerajš-nja slavnost blagoslovljenja kmetijskega in gasilnega doma se je izvršila ob nena-vadno veliki udeležbi lepo in mirno. Zasto-panih je bilo lepo število gasilnih društev. Iz Ljubljane je prišel za gasilstvo veleza-sluzni g. Doberlet. Telovadni odsek se je udeležil slavlja korporativno. Ob 4. uri je domač: gosp. župnik, duhovni svetnik Ma-lovrh blagoslovil lepo okrašeni dom in v njem mnogoštevilno kmetijsko in gasilno orodje. Po blagoslovljenju so se zbrali udeleženci na vrtu gostilne pri Čebav, kjer je imel g. deželni poslanec Povše navdu-

šujoč slovnostni govor. Velepriljubljeni gospod poslanec je v lepem svojem govo-ru povdarjal troje: kmetijstvo, gasilstvo in ljubezen do slavnega vladarja. Zanimivo je govoril o kmetijstvu, lepo o gasilstvu in navdušujoče o slavnemu jublantu cesarju. Tamburaši telovadnega odseka so udar-jali par lepih zborov,

izdal graški redovni provincijalat Usmiljenih bratov bogato ilustrirano delo z naslovom: »Zgodovina samostana in bolnice br. br. Usmiljenih bratov v Gradcu in notranje avstrijske provincije presv. Jezusovega Srca.« Sestavil Vincenc Prangner, Gradec 1908. V samozaložbi reda Usmiljenih bratov.

Iz dela posnamemo: Najstarejša bolnica je Graška bolnica na Anini cesti, ustanovljena leta 1615. Leta 1864. je bila ustanovljena hiša za rekonvalescente v Algiersdorfu poleg Gradca; nadaljnje ustanove so: Kraljevič - Rudolf-ova bolnica v St. Vidu ob Glini na Koroškem iz leta 1877; hiša za neozdravljive bolnike v Kainbachu iz leta 1878.; bolnica v Nazaretu v Palestini iz leta 1893; Cesar Franc Jožef-ova bolnica v Kandiji poleg Novega mesta iz leta 1894, oziroma 1898.; v Tantur-ju pri Jeruzalemu, kjer je hiša sicer last suverena malteškega reda, pa je pod vodstvom Usmiljenih bratov od leta 1893.

Nas posebno zanima zgodovina Cesar Franc Jožef-ove bolnice v Kandiji poleg Novega mesta. Tudi ta del je bogato ilustriran; iz hvaležnosti so vanj postavljeni dobro zadeti portreti onih mož, ki so si stekli velikih zaslug za ustanovitev in razvoj tega zavoda. To so gg.: »prezidenta Kranjske hranilnice Jožef Luckmann in Otmar Bamberg; uradna ravnatelj tega zavoda: dr. Jožef Suppan in vitez dr. Schöppel pl. Sonnenwalden; dalje prošt dr. Elbert in neutrudno delavni primarij dr. DeFranceschi.

Točasni general usmiljenih bratov je preč. g. D. Kasian Gasser, provincijal graške provincije pa že 25. leto P. Emanuel Leitner. Oni je duhovnik, ta sloveč zdravnik; oba sta Tirolca in odlikovana od Njegovega Veličanstva z vitežkim križcem Franc Jožefovega reda; to odlikovanje je dobil pred kratkim tudi naš rojak dr. univ. med. P. Ansgar Hönigmann, prijor v Tantur-ju, rojen v Srednji vasi pri Kočevju.

Lepo delo ima 502 strani in podaja obilo historičnega in statističnega materiala.

Stajerske novice.

š Boj za slovensko šolo. Iz Karčovine se piše: Kakor smo že poročali, je glasovanje za dvojezično šolo za nas Slovence ugodno izpadlo. To seveda zelo jezi naše Nemce, da so naši ljudje tako zavedni. Toda s svojim neumnim govorjenjem se sami sebe bijejo po zobeh. Neki nemški kolodvodja se je o priliki, ko so bili starši poklicani v šolo, izjavil proti svojemu sosedu Slovincu: »To je lepo, da otroci tako nemško znajo. Sosed mu odgovori: »Da, da, in to s pomočjo in na podlagi materinega jezika, katerega vi tako sovražite in ga hočete izbaciti.« — Tako je ta Nemec sam sebe udaril po ustih. To, kar on hvali, to ravno hoče zatreti. Kaka logika je to, gospodje?

š Maribor. Academia sollemnis musicalis rhetorica, ki so jo na Petrovo pridelili gg. bogoslovci v proslavo trojnega letošnjega jubileja, je uspela sijajno. Otvorila je slovesnost mogočnega himna »Gospod moj Bog«, slavnoznane skladatelja H. Goetze. G. M. Kranjc je v navdušenih besedah očrtal postanek lurske božje poti in proslavljal čudežno delovanje nebeške Matere v Lurdu tekom 50 let. Žel je vseobčno priznanje in pohvalo. Fr. Wittova »Ave Maria« je ugajala, akoravno v primeri z drugimi točkimi ni mogla priti do svoje veljave. Občudovanje je izzval g. primicijant M. Sagaj, ki je vzneseno, v izborni latinščini predaval o sv. očetu Piju X. kot varihu vere z devizo »institute et restaurare omnia in Christo«. Papeževa jubilejna himna, ki jo je zložil slivni komponist M. Filke, je navdušenje, ki ga je zasledil govornik, še močno očvrstila. G. J. Pintar nam je v lepem govoru predstavil cesarja, jubilara na prestolu. Prepričal nas je, da je si volasi vladar v vseh časih, tudi v najvišarnejših, bil mož na svojem mestu, kamor ga je postavila in ščitila božja previdnost. Vrhunec navdušenja pa je vzbudila A. Foersterjeva prekrasna skladba »Domovini«, na katero se je pevski zbor tudi največ pripravljaj. Pomnoženi pevski zbor s sodelovanjem več glasbenikov, pod vodstvom g. Bogoviča, je pokazal, da imamo Slovenci odličnega skladatelja, ki vé za slovesne trenutke za deti najboljšo struno in izvesti najprimernejša čustva. Zato je sledilo tej točki burno priznanje. Zaključila je program pesem »Tu es Petrus«, nemškega skladatelja Mich. Haller-ja. — Pevske točke je na klavirju spremljal znani umetnik g. Rud. Wagner. Oba solista, tenor kakor bariton, sta se odlikovala po lepi tehniki, ves zbor pa po svoji preciznosti in finem nuansovanju. Pozna se upliv stolnega kapelnika g. Fr. Tropa, ki je skozi celo leto imel pouk o pravilnem predavanju. Pri tej častni prireditvi naših gg. bogoslovcev je bil navzoč prečastiti stolni kapitelj, in več odličnih go-

spodov duhovskega in posvetnega stanu se je odzvalo prijaznemu vabilu. Na mizici je pod bujnim šopkom ležala lična knjiga, 36. letnik »Lipice«, ki so jo spisali letošnji gg. bogoslovci. V peneči se čaši veselja je morala biti tudi kapljica grenkobe. Žalostni so bili gg. bogoslovci, ker se prevzvišeni knez in škof Mihael, ki so mu hoteli narediti veselje, ni mogel udeležiti njihove slovesnosti.

š »Narodni List« in izobraževalno delo. Kaj je gospodom okoli »Narodnega Lista« za izobražbo ljudstva, to kaže zadnja številka, ki je pisana v takem tonu, da se človeku kar gabi. Čudimo se le, kam pripelje človeka zaslepljenost. Pisec tistih vrstic, ki jih je naslovil »S. K. S. Z. za Štajersko«, mora biti že skrajno propadel človek. Zaletava se v S. K. S. Z. kot politično stranko, ko vendar vé pri nas vsak otrok, da je med S. K. S. Z. in politiko veliko brežno. S. K. S. Z. je in bo delala na vse svoje moči za rešitev slovenskih postojank na Sp. Štajerskem. In če katera teh pade, prevzemajo odgovornost isti, ki niso nič storili, ampak samo zabavljali, in to so naši naprednjaki.

š Na Frankolovem se je dne 28. junija t. l. ustanovilo »Kmetijsko katoliško izobraževalno društvo«. Na zborovanju sta govorila veleč. gosp. Fr. Streiner kot zastopnik »Slovenske krščanske socialne zveze« v Mariboru in g. Ivan Stanonik iz Kranjskega. Ljudstvo je temeljite in jako izvrstne ter navdušene govore z velikim zanimanjem poslušalo in s soglasnimi živio-klici ter ploskanjem govornikom zahvalno pritrjevalo. K društvu je takoj pristopilo 28 članov. V odbor so bili izvojeni: veleč. g. Gregor Presečnik, župnik, Blaž Goršek, župan, Franc Pinter, Štefan Jakop ml., Matija Volave, Jurij Gorenšek in Bernard Slavs; kot računski pregledovalci pa gg. Valentin Gorenšek, trgovec, in Mihael Volčič. Novoustanovljenemu društvu se želi, da bi se lepo razvijalo in obrodilo mnogo dobrega sadu; gosp. govornikom pa se izreka tem potom prav iskrena zahvala za njih trud in temeljite, navduševalne govore.

š Osleparjenje južne železnice v Laškem trgu. Najvišje sodišče je odredilo, da se vrši ponovna razprava zoper znana Schönthonerja in Engelbrechta pred dunajskim deželnim kot porotnim sodiščem, in ne več v Celju.

š Nemški pevci iz Monguncije obiščejo Maribor 11. t. m. Mesto bo odeto v frankfurterice.

š Umrl je v Mariboru vrtnar in posetnik Ignacij Widgay.

Koroške novice.

k Letovičarjev na Koroškem je letos v raznih kopališčih 2233, lansko leto ob tem času jih je pa bilo 2237, torej za štiri več. Največ jih je bilo v Vrbi (720) in pa v Porečah ob vrbskem jezeru (558). Vobče pa v Vrbo vedno največ tujcev prihaja, ker je ondi vrvenje in življenje kakor v kakem največjem svetovnem kopališču. Škoda je le, da je v tem kraju za župana zagrizen nemški nacionalc, med tem ko je domače ljudstvo povsem slovenske narodnosti.

k V Rožeku se vršijo še enkrat volitve v prvi in drugi razred, ker so zadnje — po poldrugem letu — razveljavljene. Tretji razred imajo Slovenci. Zatorej na delo! Rožek mora pasti! To bodi najboljši odgovor na razprave, ki jih prinašajo nemški listi: »Kako Rož ponemčiti?« cesti še kovačnico.

k Celovška gimnazija. Dne 26. junija je bil na tukajšnji gimnaziji sklep šolskega leta. Zahvalno mašo je daroval mil. gosp. stolni dekan Guido Bittner. — Statistika kaže, da je bilo v šolskem letu 1907/08 na gimnaziji 474 dijakov, med njimi 390 Nemcev, 82 Slovencev, 1 Lah in 1 Oger. Po veroizpovedi je bilo 441 katoliških, 31 protestantskih in 2 žida. Vspeh je bil dovoljen: 66 odličnjakov, 302 s prvim redom, 57 dela ponavljalno skušnja, 25 ima dvojko, 15 trojko.

Ljubljanske novice.

lj »Krščanska ženska zveza« ima jutri, 7. julija, izlet na Dobrovo. Društvenice se odpeljejo ob 6. zjutraj na vozovih. Ob pol 8. uri bo sveta maša v farni cerkvi na Dobrovi.

lj Na dvorno opero je angažiral ravnatelj Weingartner abiturijenta dunajskega konservatorija, našega rojaka, basista Julija Betetta.

lj Važna iznajdba Ljubljancana. Sarajevski »Hrv. Dnevnik« poroča, da je iz bosenske vstaje slavnoznani Miroslav Hubmajer, sedaj v Sarajevu, izumil pripravo za samotvorno spajanje železniških vozov. Iznajdbo so preizkusili nemški strokovnjaki ter je iznajditelj prijavil patent za isto v Avstriji, Ogrski in Nemčiji. Iz-

najdba omogoča lažje in hitrejšo skopčevanje vozov, veza je trdna, tako da vozovi sami od sebe ne morejo narazen; loči se jih zopet zelo lahko — z omenjeno napravo. Kar je pri tem glavno, pa je okolnost, da bo poslej izključena vsaka nevarnost za uslužbenca, ki so bili pri vezanju vozov doslej mnogokrat poškodovani ali pa tudi našli smrt. Rojaku čestitamo!

lj Ljubljanska občinska uprava. (Mesariji. — Prah. — Nov prehod na Dunajski cesti. — Povečanje južnega kolodvora.) To-le ljubljanskemu obč. svetu na uho: Mesne cene v Ljubljani se niso zadnje čase prav nič znižale, dasi je padla cena živini tako nizko, da je groza. Kmet prodaja živino vsled pomanjkanja krme za vsako ceno. Padle so n. pr. cene pri teletih žive teže od 60 na 34 h po krajinskih in tudi na

obrežja pri grofu Zeppelinu 12 zrakov.
plovov.

Pomnožitev francoske artiljerije.
Angleški listi se jeze, da francoska armada pomnoži artiljerijo, in sicer namerava Piquart ustanoviti 306 novih baterij, za kar potrebuje 2600 častnikov in 4200 mož.

Povodnji na Kitajskem.
Reka Jang-tse-kiang in nje pritoki so silno narasli in so na več krajih izstopili. Voda je odnesla tudi nekoliko mostov železnice Pekan-Hankon. V Ičangu je povodenj prodrla nasipe in vsa mesta od Hankona do Nankinga so pod vodo.

Stavka v Lysekilu.
Goeteborg, 6. julija. V Lysekilu je zaprlo 600 štrajkujočih delavcev dohode k ladjam. Na policiste so metali kamene. Došla je topničarka Schaegguld, s katere so izkrcali 1 častnika in 8 mož. Častnik je zahteval, naj se množica razkropi, nato je dal slepo ustreliti. Demonstranti so se nato umaknili v gore. En delavec je bil ranjen po lesenem zamašku slepe patrone. Topničarka je tudi streljala, a le na vodo.

Grozen požar v Boryslawi.
Ob nevihti je udarila strela v šest petrolejnih vrelcev, med njimi tudi v »Oil City«-rov, ki ima jako veliko petroleja. Taka katastrofa galiških petrolejskih vrelcev še ni doletela. Nesreča je še zato tem večja, ker se rešilna dela omejujejo, da preprečujejo odtok gorečega petroleja v studence. Pionirji delajo nasipe, da omeje požar. Požar se je grozno hitro širil. Gost dim se je valil nad gorečim petrolejem. Med gorečimi vrelci je tudi »Oil City«-vrec, ki je povzročil letos, da so padle cene petroleja. Škodo cenijo že zdaj na več milijonov kron. Prva strela je vžgala vrec »Litava«, druga »Oil City«, tretja rezervoar. Plamen je švigal več stometrov visoko. Požar se je razširil tudi na vrec »Kismet«, »Celebes« in »Fadanja«. Ponoči sta došli dve stotniji vojakov, ki sta omejili požar. Strokovnjaki trde, da bo trajal požar 3 do 4 dni. Požar kaže ne bo vplival na petrolejne cene.

Ponesrečilo 400 delavcev.
Peterburg, 6. julija. Pri nesreči v jsovskem rudniku je izgubilo življenje 400 delavcev. Rešili so 63 oseb. Pokopali so 228 mrličev, v bolnišnici je 19 ponesrečenec. Škoda znaša dva milijona mark. Čar je daroval za ponesrečence 10.000 rubljev.

Eulenburgova razprava
bo trajala najmanj še cel mesec, ker povabijo še 29 prič.

Umori.
V Butovicah je usmrtila branjevka Stoeck svojega moža in ga vrgla pod konje. Stockovo so zaprli. — Na Srbskem sta umorila 16letna dečka Velič in Jovičič kmeta Kojadinoviča in ga oropala. — V Rolanu na Srbskem je pa ubil s sekiro svojega hlapca kmet Radulović.

Telefonska in brzolavna poročila.
NA POMOČ KMETOVALCEM.

Dunaj, 6. julija. Državni poslanci Korošec, Rožkar, Pišek in Benkovič so danes vložili nujni predlog v zadevi kritičnega položaja kmetovalcev vsled pomankanja krme.

BLAMAŽA »PROSVETE«.
Črnomelj, 7. junija. »Prosveta« je doživela včeraj v Doblicah velikansko blamažo. Hotela se je celo predstavljati, da je katoliško, krščansko društvo.

NEZGODA V GLEDALIŠČU V IŠLU.
Išl, 6. julija. V tukajšnjem gledališču so med predstavo, kateri je prisostvoval

tudi cesar, nakrat ugasnile vse električne luči, tako da so morali prižgati sveče in tako nadaljevati predstavo.

ŠKANDAL V GLEDALIŠČU.
Praga, 6. julija. V tukajšnjem nemškem gledališču je med predstavo nastal vsled tega, ker dame niso hotele odložiti svojih visokih klobukov, tak škandal, da so morali s predstavo prenehati.

NESREČA NA ŽELEZNICI.
Dunaj, 6. julija. Na državni železnici pri Neusiedeln sta trčila osebni vlak in neki poseben vlak. Več vozov je zelo poškodovanih. Dve osebi sta težko ranjeni, 22 oseb je lahko ranjenih.

V DVOBOJU USMRČEN.
Peterburg, 6. julija. Gardni ritmojster grof Manteufel je v dvoboju usmrtil dijaka kneza Šušukova, ki je imel razmerje z njegovo ženo.

ŠTRAJK V PARMU.
Parma, 6. julija. Položaj se poostruje. V Vigassu so kmečki posli zažgali 600 skladišč ravnokar požetega žita barona Paganini.

II. Potovanje na sever s »Thalia-parnikom«. Prvega potovanja na sever avstr. Lloydja, ki se je vršilo 4. julija iz Bremerhavna, se je udeležilo zadostno število izletnikov, kar jasno spričuje veliko zanimanje za severne kraje. Drugo potovanje se vrši iz Kiela med 3. in 31. avgustom na Norveško, Spicberge in v pokrajino večnega ledu. Cena vožnji po morju z oskrbo je od 700 K višje. Nadaljno potovanje je namenjeno iz Bremerhavna v važnejša kopališča atlantskega oceana, v Alžer in Trst. Stroški znašajo od 520 K višje. Pojasnila in programe daje R. Ranzinger in Ed. Kristan v Ljubljani, kakor tudi glavna agentura avstr. Lloydja, Dunaj I., Kärntnerring 6.

TRŽNE CENE.	
Budimpešta 6. julija.	
Pšenica za oktober	10.19
Rž za okt.	9.25
Oves za okt.	8.57
Koruza za maj l. 1909	7.16
Efektiv: 20 višje.	

Meteorologično poročilo.					
Višina n. morjem 306.2 m, srednji sračni tlak 736.0 mm					
Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Veterevi	Nebe
5	9. svč	34.2	17.4	sl. szah.	nevihta
6	7. s jut.	35.4	16.5	sr. vzh.	del. jasno
	2. pop	33.2	25.3	sr. jvzh.	jasno
Srednja včerašnja temp. 19.4°, norm 19.4°.					

**„Znižana cena
„Leposlovni knjižnici“.**

„Leposlovna knjižnica“ izhajala bo v prihodnje bolj poredkoma in ne bomo izdali letos nobenega zvezka več, da ne preobložimo naročnikov s prebogostim dopošiljevanjem. — Ker nam je pa mnogo na tem, da se zviša s prihodnjimi zvezki število naročnikov in dosežemo na ta način prav nizke cene prihodnjim zvezkom, smo se odločili, obrniti splošno pozornost občinstva na „Leposlovno knjižnico“ s tem, da znižamo za kratek čas ceno dosedaj izdanih zvezkov. Cena teh zvezkov je bila sicer tudi dosedaj že skrajno nizka, treba je upoštevati samo to, kar nudi „Leposlovna knjižnica“: število strani, lepa oblika itd.

Kdor se torej hoče poslužiti te prilike in prejeti spodaj označene zvezke po skrajno nizkih cenah, naj se oglasi še pred koncem tekočega meseca; daljšega obroka za naročilo nam ni mogoče staviti, ker bodo nekateri zvezki kmalo pošli. Kdor kaj naroči in hoče postati tudi za prihodnje zvezke naročnik „Lepo-

slovne knjižnice“, naj to pri naročilu posebej označi; sicer pa s tem še ne bo obvezan sprejeti vse zvezke, ki bodo izšli. 1603 1

Po znižani ceni se dobi:
Mož Simone. Roman iz francoščine Champol-Levstik. 304 strani, samo K 1.40.
Krasna, silno zanimiva povest; takoj pri prvi strani nas obvlada radovedna napetost in nam ostane dokler nismo povest prečitali in odložili. — Lepa Simona je prisliljena omožiti se z možem ostudnega obraza; ona se pa zaveda dolžnosti zakonske ljubezni, katere se vsled moževe plemenitosti razvije počasi iz strašne čutne apatije, tudi čustveno, v gorko simpatijo.
Razporoka. Roman iz francoščine Bourget-Kalan. 300 strani, mesto K 2.—, samo K 1.20.
Krasen prevod se lepo prilaga finesi Bourgetovega sloga.
Dalje sledeči svetovno znani, globoko zamišljeni spisi, katere so slov. časopisi že obširno ocenili: **Ponižani in razžaljeni.** Roman v štirih delih in z epilgom. Iz ruščine Dostojevski-Levstik. XXII + 501 stran; mesto K 3.—, samo K 1.80.
Stepni kralj Lear. Povest. Iz ruščine Turgenjev-Fran J. in **Hiša ob Volgi.** Iz ruščine Stepanjak-Jurca. 188 strani; mesto K 1.—.
Kobzar. Izbrane pesmi z zgodovinskim pregledom Ukrajine in s pesnikovim življenjepisom. Iz ruščine Sevcenko-Abram. III + 288 strani; mesto K 2.40, samo K 1.—.
Hajdamaki. Poem z zgodovinskim uvodom o Hajdamaščini (Kobzar II. del) Sevcenko-Abram. 152 strani; mesto K 1.50, samo K —.90.
Straža. Povest. Iz poljščine Prus-Virant. VII + 327 strani; mesto K 2.40, samo K 1.40.
Kdor želi vezane zvezke, naj to na naročilnici označi, vezava se posebej računa in velja za vsak zvezek elegantno celoplatno vez. K —.90.
Vsi zvezki naenkrat naročeni se zaračunajo še ceneje in sicer K 8.— broširano. Povdarjamo pa, da veljajo te cene samo do konca tekočega meseca in ima ta ugodnost samo namen vzbuditi v širših krogih splošno zanimanje za „Leposlovno knjižnico“.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

**Mlade delavke
se sprejmo.**

Kje, pove upravništvo „Slovenca“. 1640 1-1

Mestna učiteljica sprejme za prihodnje šolsko leto 1613 2

dve deklici

na hrano in stanovanje. Glasovir na razpolago. — Zglasila pod šifro „R. 100“ upravništvu „Slovenca“.

681/8

Dražbeni oklic.

Po zahtevanju tvrdke J. C. Juvančič v Sp. Šiški zastopane po g. dr. V. Schweitzerju odvetniku v Ljubljani kot upravitelju konkurznega sklada imenovane tvrdke bo

dne 24. julija 1908 dopoldne ob 9. uri

pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 3 **dražba**

1) zemljišča vlož. št. 2 katastr. občina Mokronog sestoječega iz hiše št. 3 v Mokronogu, gospodarskega poslopja, kozolca, kegljišča, vrta, 1 njive, 1 travnika, 2 gozdov v skupni meri 7 ha 71 a 77 m²;

2) zemljišča vlož. št. 564 katastr. občina Tržišče sestoječega iz 1 gozda v meri 1 ha 17 a 32 m² s pritlikino vred, ki sestoji iz raznega pohištva in nekaj poljedelskega orodja.

Nepremičninam, ki jih je prodati na dražbi, so določene vrednosti ad 1) zemljišča vlož. št. 2 katastr. občina Mokronog na 34.450 K, ad 2) vlož. št. 564 katastr

Železničarski shod v Ljubljani.

Včeraj 5. t. m. se je vršil v dvorani S. K. S. Z. v Ljubljani shod krščansko-socialnih železničarjev iz vseh slovenskih pokrajin. Za terorizem in grožnje v bedastem »Praporju« se živ krst ni zmenil, zato je tudi dvorana bila nabito polna naših somišljenikov železničarjev iz Kranjske, Štajerske in Goriške. Za predsednika je bil določen Milavec. Podeli besedo F. Terseglavu.

F. Terseglav v daljšem govoru na zelo poljuden način razloži program socialne demokracije, osobito ozirajoč se na hainfeldski program avstrijske soc. demokracije, ki je bil leta 1901 na dun. vsestranskem kongresu izpopolnjen in natančneje formuliran. Zavračal je z razlogi iz narodnogospodarske vede socialnodemokratske nauke o osredotočenju prometa, sredstev, o spošnem posiromašenju in o gospodarskih polomih ter katastrofah, kakor si jih predstavlja in jih slika hainfeldski program. Ker je pa teoretiški del socialdem. programa zmota, zato je tudi praktični del piškavega oreha vreden. Vse socialnopolitiško delo v prid delavskim stanovom mora socialna demokracija gledati iz svojega pogrešenega načelnega stališča in zato ji je veliko več na tem, da mase zrevolucionira in neti v njih večno nezadovoljstvo, kakor pa da sodeluje pozitivno na socialnih reformah, ki jih rajše naprti »meščanskim« strankam. Agitatorji soc. stranke bistvene teorije stranke sploh zamolče. V javnem političkem boju je znak socialne demokracije, ki ji drugače ni odrekati ljudskosti, neodkritosrčnosti in nepoštenosti. Govornik osvetljuje to zlasti na stališču, ki ga socialna demokracija zavzema nasproti veri. Ona mora biti proti veri, kajti ta ji je zgolj le nekaj začasnega, le za gotove dobe veljavnega, kar pohaja iz vsakokratnih narodnogospodarskih razmer, nima pa večnoveljavne vrednosti. Sploh je zelo nedosledno trditi, da socialna demokracija spoštuje versko prepričanje vsakega posameznika, ko pa napada cerkev, ki velja po verskem prepričanju vsakega posameznega katoličana vsaj za edino pravo razlagateljico in ohranjevalko Kristusovega veroizpovedanja. Govornik nato jasno in poljudno razloži program krščanske demokracije. Ker govornik samonasebi težavno stvarno razloži tako poljudno in živo, so mu vsi navzoči z lahkoto sledili in pritrjevali jasnim in nepristranskim izvajanjem.

Nato govori državni poslanec J. Gostinčar, živalno pozdravljen. Slika najprej veliko važnost železnice za promet, trgovino in za duševno, kulturno zblizanje narodov in vseh ljudskih stanov sploh. Z njemu lastno govorniško vneto je nato povdiral važnost, ki jo ima železničarski stan posebič. Lepo je izvajal, kako ima človeška družba — tudi tisti, ki niso neposredno na tem interesirani — največjo korist od tega, da se železničarjem dobro godi in da so trdno organizirani. Železničarska organizacija je namreč v splošno korist, ker je od nje odvisna varnost prometa. Le dobro organizirani železničarji so namreč vstanu vestno izvrševati svojo službo, ker v njih s stanovsko zavednostjo raste tudi čut stanovske odgovornosti in dolžnosti. Država veliko premalo stori za železničarje, vse gre le upravnim potom, pravih železničarsko-varstvenih postav pa sploh ni. Železničar stoji vedno pred nevarnostjo kazenskega zakonika. Manjka strokovnih sodišč, ki bi edina bila vstanu presoati in razsojati o tem, v koliko je železničar kriv nezgod. Službeni predpisi so tako zanič, da če bi železničar po njih delal, je onemogočen ves promet. Kako slabo so plačani progarski delavci, pripetjači, stražniki itd.! Kako je otežkočeno definitivno nastavljen za progarskega delavca, za delavca po skladiščih in kurilnicah, kako neurejen in slab je avanzement! O penziji za nižje kategorije še govora ni, kvečjemu se podeli milostnim potom 5 do deset glid. na mesec in še to ne izlepa. Poslanec podrobno slika te nečuvne razmere in obljubi krepke akcije kršč. socialnih poslancev v tem oziru. Še letos se bo nekaj pozitivnega storilo za izboljšanje plač in delavnih razmer železniških uslužbencev. Govornik opisuje na to, kako socialna demokracija izrablja železničarsko organizacijo v svoje političke namene. Mnogo dogodkov zlasti ob lanskim pasivni rezistenci kaže, da so nekateri voditelji od vodstev železnice naravnost plačani, da delavstvo prevarajo. Dr. Ellenbognov predlog v proračunskem odseku je zgolj agitatoričen. Hočejo imeti 20 milijonov za železničarje, ko bi bilo v resnici treba jih 150. Sicer so pa socialni demokrati proti vsemu proračunu glasovali, kar kaže, da svojega železničarskega predloga

niso resno mislili. Železničarji naj se vsi oklenejo »Prometne zveze«! Živalno odobravanje je sledilo.

Veiko pozornost so vzbudila izvajanja I. Gostinčarja mlajšega, ki je poročal o »Prometni zvezi«. Ugodnosti, ki jih nima »Prometna zveza« so velike. Vsak član ima v slučaju potrebe pravico do podpore. Doslej je P. Z. v 2000 slučajih izplačala 13.800 K podpore, samo leta 1907 se je dalo 1400 K podpornine. P. Z. nudi tudi obširno pravno varstvo. V tem oziru je posredovala P. Z. v 1080 slučajih, za kar se je porabilo 35.000 K, samo leta 1907. v 140 slučajih (8000 K). Prošenj je P. Z. vložila 5000. Mrtvaščin za vdove in sirote, oziroma vdovce je P. Z. volila lansko leto samo v Ljubljani 1200 K. Vplačilo znaša pri P. Z. samo 70 vin. Nadaljnje zahteve P. Z. so, da se po enoletnem provizoričnem nastavljenju vsak uslužbenec in delavec definitivno nastavi. Zahteva za delavce tudi, da po gotovih letih stopajo v višje plačilne razrede itd. Tekom 10 let je P. Z. izdala nad pol milijona letakov, v katerih se je delavstvo poučilo o zahtevah in boju za izboljšanje njega plačilnih razmer. Kaj pa socialnodemokratska železničarska organizacija? Mnogo slučajev poznamo ravno v Ljubljani, da socialni demokrati svojim delavcem pravnega varstva niso hoteli dati. Mrtvaščine socialnodemokratska žel. organizacija sploh nima. Vplačevati pa morajo pri rdečkarjih 1 K 20 vin., v Trstu 1 K 30 vin. Podpor ne dajo sploh nobeni več. Kar dobe, gre vse za stranko in voditelje. V Gradcu izhajajoči »Arbeiterfreund« je nekoč pisal, kar pa ni nikdo ovrgele, da dr. Ellenbogen dobiva zato, da pregleda eno tiskano stran strokovnega žel. lista, 100 K! (Sramota!) V železničarskem boju leta 1907. so socialni demokrati železničarje izdali. Socialna demokracija je danes vladna, ministerialna stranka. Računi socialno-demokratske železničarske organizacije za leto 1901 so kaj čudni. Pravijo, da so imeli 25.079 članov. Podpore so ti dobili 3.000 K. Izkazujejo pa dohodkov le 75.349 K 68 v., vseh stroškov pa 68.687 kron 41 v. Ako od dohodkov odštejemo 3.000 K podpornine, ostane 72.349 K 68 v. Ostalo jim je v blagajni 6.662 K 27 v., 66.000 K pa so porabili za agitacijo in strokovno glasilo. Če pa pomislimo, da je 25.079 članov takrat plačevalo po 90 vin., potem bi moralo dohodkov biti 270.853 K 20 vin. Kako to? Ali je sleparija, ali pa toliko članov nimajo.

Nato je govoril M. Moškerc o zavarovanju glede na nezgode in o delavskem časopisu. Nato se je več peticij oddalo državnemu poslancu g. Gostinčarju in sklenilo dvakrat na leto sklicati železničarski shod. K sklepu je govoril tovariš A. Koleča iz Ljubljane več prisrčnih in lepih besedi, s katerimi je živo vnel nametov, da naj se ne vstrašijo socialno-demokratskega terorizma in naj visoko drže kvišku prapor krščansko-socialne misli. Došlo je na shod več brzojavnih pozdravov, med njimi sledeči dr. Krekov: »Železničarski shod — Ljubljana. Zadržan pozdravljam, želeč poguma, edinosti, zmage. Krek.«

Zborovanje gozdarskega društva za Kranjsko in Primorsko

vršilo se je letos na Bohinjski Bistrici dne 27., 28. in 29. junija.

Predsednik mu je knez Hugo Windischgrätz.

Udeleženci zborovanja prihajali so v soboto k prijateljskemu sestanku na večer v hotelu »Triglav«.

V nedeljo so se udeležili prve svete maše, potem pa odpeljali do konca jezera ter šli peš k izvirku Savice občudovat krasoto naše kranjske Švice — divjeromantičnega Bohinja.

Obej je bil v hotelu »Pri sv. Janezu«. V zares prisrčnih besedah nazdravil je knez Windischgrätz kot predsednik društva dež. glavarju Fr. Šukljetu, omenivši, kako da so vsi udeleženci veseli, ker imajo čast v svoji sredi imeti glavarja dežele.

Deželni glavar se zahvali za prijazni pozdrav. Kaj mično primerja lep, zrašen gozd z lepim in zdravim našim ljudstvom. Kako so mu pri srcu njegove ožji sorojaki, pokaže povsod, tudi tukaj. Opozarja torej in prosi, naj društvo po svojih strokovnjakih zastavi svoje plodnosno delovanje tudi za izboljšanje gozdov — in sploh ozemlja v zasušeni — Beli Krajini.

Proti peti uri odpeljali so se zborovalci, skozi zgornjo dolino, kakor pravimo krog Bohinja, nazaj na Bistrico.

Oficijelni del je bil določen na praznik. Sv. mašo je zborovalcem opravil novomeški prošt dr. Elbert.

Točno ob 9. uri je plenarno zborovanje otvoril knez-predsednik ter isto vodil

v smislu dnevnega reda. Račun za minolo leto in proračun je bil soglasno odobren. Predsednik omenja razne subvencije v korist društva ter izreka zahvalo vsem dobrotnikom. Spominja se vseh v minolem letu zamrlih udov; posebno še delavnega in za prosep gozdarstva vnetega dvornega svetnika Rudolfa Thuma iz Gorice. — Takoj potem slika neumorno delovanje v pokoj stopivšega sekcijskega šefa dr. Ludovika Dimitz. Pridobil si je z globokim znanjem v svoji stroki in z ljubeznjivim občevarjem povsod priznanje in spoštovanje. Na predlog predsednika-kneza bil je soglasno izvoljen častnim članom društva.

Na dnevnem redu je bil tudi razgovor glede nagrobnega spomenika iznajditelju vijaka morskih ladij, Resselna.

Knez pojasni, da je že z dr. Luegerjem, županom dunajskim, konferiral, da bi dobil Ressel častni grob med umetniki na centralnem pokopališču na Dunaju. Dunajski župan je zavzel in voljan predlog podpirati in pripor

Jem izletnike »pozdravljat«. Veselja sta se jima žarila obraza, ko sta videla, da je vsled postopanja vrhniškega vodje postaje Michelitscha, toliko izletnikov vlak zamudilo. Ker je Michelitsch spoznal, da ni pravilno postopal, začelo ga je skrbeti in takoj v jutro se je zaletel k notarju za pomoč, katero mu je isti tudi rad obljubil in ga povabil zvečer na razgovor v gostilno. Tam so se sešle vse liberalne in socialno-demokratske glave, od Gabrijele Jelovška, Komotarja do Oroszyja in brivca Miletiča, in naredili so načrt za vojno.

Najpoprej treba narediti iz komarja slona, potem izletnike kot neinteligentne v listu slovenske inteligence in kapitala raztrgati. V to so naročili Oroszyju, da sestavi dopise za »Slovenski Narod«, notar Komotar jih je moral v slovenščino prestaviti in Gabrijele Jelovška so poslali tri dni zaporedoma v Ljubljano, kjer smo ga videli švigati pridno okoli »Narodne tiskarne«. Tako je srečno zagledal beli dan v soboto dopis, katerega so vrhniške glave cel dan pilile v potu svojega obraza. Za sedaj povemo samo to, kar smo pred odhodom sami videli in slišali. »Narod« pravi, da ni nobeden vedel, da je kaj izletnikov zaostalo. Saj sta vendar gospoda Adolf Robida in Porenta postajevođu povedala, da še celo društvo hiti na vlak in da so komaj 50 korakov proč pred kolodvorom. Pa Michelitsch je zaupil: A was, fahren wir weiter«. Iz vagonov smo videli in vrhniška žandarmerija je morala videti, kako so izletnike direktno vlekli konduktarji iz vozov, na katere so vže vstopili. Imamo dovolj prič, katere bodo to same potrdile, če bode treba tudi pod prisego. In kako so se ti uslužbenci prihodnji popoldan bahali po gostilnah: »sehr gut haben wir gemacht«. In po tem nastopu zasloveli čuvaj Zupan je z lučjo v roki in s cigareto v ustih hitro ugasnil vse luči na kolodvoru, češ: »Jest sem v dinst, zdaj je moj dinst ven, jaz pa grem«. Kako se more tako postopanje opravičevati na kraju, kjer je bilo več sto ljudi, ne vemo. Provokatorično so se nasprotniki smejali izletnikom in jih zbadali, in le mirnosti naših ljudi se je zahvaliti, da ni prišlo na popolnoma temnem peronu do kakšnega spopadka, kar je neka »vrhniška inteligenca« tako željno pričakovala.

In kako je postopal Michelitsch. Ni hotel dati pritožbene knjige. Kje naj bi pisali v knjigo, če ne v pisarni. Zunanjo nam luči ugasnili, luna ni sijala in vžigalica tudi nismo mogli v to rabiti. Če bi vodja postaje ne vedel, da je naredil netaktnost, bi pač dal knjigo, tako je pa tarna: »Ich bitte sie, meine Herren, nicht zu schreiben das Beschwerdebuch. Ich werde riesige Unannehmlichkeiten haben. Ich bin nicht schuld und hätte gerne noch 10 Minuten gewartet, aber auf Befehl des Kontrollors Malovrh habe ich müssen das Zeichen zur Abfahrt des Zuges geben. Nur der Kontrollor ist schuld. Wenn sie nicht schreiben, gehe ich selber ihnen die Lichter anzünden.« Ni res, da bi mati načelnikova stražila blagajno. Saj ponoči vendar ni odprta blagajna in listki za posebni vlak se tudi niso izdajali. Sploh pa imajo za to male skledice pri oknu, kjer se listki dajo. Nerodne izmišljotine so »Narodove« trditve, da je kdo postajanačelnika napadel, da je moral bežati itd.

Vrhniški notar je naredil v dopisu pač slab poklon vrhniškemu orožniku, ko piše, da so se dali iz pisarne vreči. Orožniki bili so taktini; videli so, da se nobenemu nobena krivica ne godi in da nimajo nič opravila in zato so se sami odstranili. Hvaležni smo vrhniškemu županu, da je na vse strani pomirljivo vplival. Če ne bi njegova nasprotniki na kolodvoru videli, bi nas gotovo dejansko napadli, ko je Zupan vgasnil vse svetilke! Ker nas je Vrhnikar tako ljubeznivo sprejela kot goste, tudi njenemu glavarju ne more biti vse jedno, kam bode šlo nad sto vtrujenih izletnikov v pozni noči, tem bolj, ker se nam je reklo, da na kolodvoru ne smemo v čakalnici čakati jutranjega vlaka.

Vrhniškim liberalcem in socialnim demokratom ni treba skrbeti za javno varnost na Vrhniku in v celi kranjski deželi. Za to bodo vže drugi skrbeli, oni naj le gredo lepo spat!

Širite, naročajte „Slovenca“!

Kupujte vžigalice
„Slovenske krščanske socialne zveze“
z napisom:
„V korist obmejnim Slovincem“.
Zahtevajte jih povsodi!

Velika oblika teh vžigalic, ki se rabijo navadno v domačem gospodarstvu, ima takole zunanost:

Mala (žepna) oblika teh vžigalic pa je na eni strani taka:

Dve roki oklepati slovensko trobojnico. Na vsaki strani pa je lipov cvet.

Druga stran pa je taka:

Slovinci, kupujte vžigalice le v škatlicah, ki imajo tako zunanost!

Kovačnica v Vipavi daje v najem radi bolehnosti **Franca Ščuka**, kovač in posestnik v Vipavi. Kovačnica je na najboljšem glasu in najlepšem prostoru Vipave; preskrbljena je z vsem orodjem in stroji. Kdor želi to kovačnico v najem vzeti, na prilike ne zamudi. 1619 2-2
Najemnina po dogovoru na licu mesta

Gospodičina,
ki je vodila gospodinjstvo v dobrem zavodu, želi službe v kakem župnišču kot sobarica in pomočnica kuharici. Naslov pove uprava lista. 1602 4-4

Pozor! Čitaj! Pozor!
Pakraške želodčne kapljice.
Staro slovit, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črelih, osobito se priporočajo pri zaprtju in nerednem odvajanju, pehanju, kongestiji, pomanjkanju teka, krčih itd. Nedosežno sredstvo za uzdržanje dobrega prebavanja 814 20-19 a

Delovanje izvrstno, vseh siguren. Cena je za 12 steklenic (1 dvanajstotnica) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od

P. JURIŠIČA, lekarnarja
v Pakracu št. 65 (Slavonija.)

Malo stanovanje
se oddaja za mesec avgust na Tržaški cesti št. 4. Stanarina znaša 140 K. 1635 3-2
Absolviran šestošolec
se sprejme kot
aspirant
v lekarno. — Pogoji pismeno.
J. R. Hočevan, lekar
Vrhnikar.
1609 3-2

Išče se 13-14 letna
=deklica=
ki je izostala iz šole, najraje kaka sirota, za večjo trgovino v nekem trgu na Kranjskem. Naslov pove uprava „Slovenca“. 1636 2-2

Ugodna prilika!
Prodaja se radi popolne opustitve gostilne čisto nov :
električen glasovir
pod najugodnejšimi pogoji. Kje, pove iz prijaznosti uprava „Slovenca“. 1626 3-2

Veliko zalogo absolutno zjamčenega pristnega vina, 1097
priporočano opetovano od knezoškof. ordinarijata ljubljanskega p. n. vlč. gg. župnikom za mašna vina, ima **Kmetijsko društvo v Vipavi.** — Izborna kvaliteta: belo namizno vino 40—50 K, pinela ter fina desertna vina, kakor ital. rizling in beli burgundec od 50—60 kron, postavljeno v Postojno ali Ajdovščino. Izpod 56 litrov se ne oddaja; na debelo po dogovoru ceneje. — Stara desertna vina v buteljkah po 1 do 120 K. Prevara izključena, ker je klet pod nadzorstvom dekana vipavskega. Za zadrage in večje množine izjemne cene. — Za obilne naročbe se priporoča **Kmetijsko društvo v Vipavi.**

Otvoritev trgovine.
Dovoljujeva si sl. občinstvu najljubljeneje naznaniti, da sva v hiši gospoda **Ivana Fabijana v Ljubljani, na Vodnikovem trgu št. 2, v popolnoma prenovljenih prostorih, otvorila s 6. julijem t. l.**
trgovino s specerijskim in mešanim blagom.
Dolgoletna praksa pri najuglednejših ljubljanskih trdkah je gotovo dobro zagotovilo, da nama bo mogoče slavnemu občinstvu **v vsakem oziru kar najbolje postreči.** Slavno občinstvo zagotavlja, da bova vodila trgovino na najsolidnejši podlagi, ter se bodeva potrudila na ta način pridobiti zaupanje cenjenih odjemalcev. — Priporočaje se za obilni obisk in naročila, beleživa z odličnim spoštovanjem
1627 2-2
Berjak & Šober.

Zabavne vožnje Avstr. Lloyd v Trstu
s posebnim parnikom „Thalia“.
II. potovanje na sever
iz Kiela od 3. do 31. avgusta
na Norveško, Spicberge in v pokrajino večnega ledu. Vožnja po morju z oskrbo od 700 K višje.
Potovanje IX. iz Bremerhavna v Trst od 5. septembra do 1. oktobra v znamenita morskakopališča atlantskega oceana, na Špansko in v Alžir. Vožnja po morju z oskrbo stane od 520 K višje.
Potovanje X. v severno Afriko, na Špansko in Balearje iz Trsta od 8. oktobra do 4. novembra. Cena vožnji po morju z oskrbo je od 650 K višje.
Vožnje po suhem aranžira potovalna pisarna Thos. Cook & Son, Dunaj, I., Stephansplatz 2, pod pogoji, ki so označeni v posebnih programih. 1180 14-9
Pojasnila daje **R. Ranzinger in Edvard Kristan** v Ljubljani, kakor tudi glavna agentura **Avstr. Lloyd** na Dunaju, I., Kärntnerring 6.

Zakonito zjamčeno. „Hygienicus“ Zakonito zjamčeno.
senzacionalna iznajdba, s katerim postanejo tkanine zopet kakor nove. Neobhodno potreben za **namizno, posteljno, toaletno perilo, mehke srajce, bluže, nevestine oprave,** za bela kakor tudi barvena **platnena ali volnena oblačila, zagrinjala, čipke, tančice** itd.
»Hygienicus« napravi tkanino trpežno in izvanredno mehko, slično baržunu; volneno blago dobi sličnost holandskega platna. Vedno enacega učinka za vse vrste tkanin, iz platna, bombaža, volne ali svile.
Učinkuje razkrajajoče!
Dobi se v vseh specerijskih in kolonijalnih trgovinah in drogerijah. 1522 20 5
L. Chiozza & Co.
Červinjan (Primorsko).

„MERCUR“
Dunaj, I. Wollzeile 1.
Ako kapital K 20.000.000. Reser. zaklad K 8.000.000
Nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev